

V tisk. četrtak in soloto
 (kaj) in velja v Mariboru
 brez pošiljanja na
 dom za vse leto 8 gl. — k.
 za pol leta . . . 4 . . . — k.
 za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .

Po pošti:
 Za vsa leta 10 gl. — k.
 za pol leta . . . 5 . . . — k.
 za četrt leta . . . 2 . . . 60 . . .

Vredništvo in opravništvo
 je na stolnem trgu (Dom-
 plate) bis. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
 Za navadno dvastopno-
 vrsto se plačuje
 6 kr., če se tiskane štiri
 5 kr., če se tiska štiri
 4 kr., če se tiska štiri
 večje pismente se plaču-
 jejo po prostoru.

Za vsak tisk je plačat-
 kolek (štampelj) za 30 k.

Kopirski se ne vračajo,
 dopisi naj se blagovoljno
 frankujejo.

Poglavje o nemškutarski omiki.

Ljubljanski blatni list je takoj po janjskem dogodku besede sukal, in mestni zbor mu je s svojo avtoriteto prikimal, kakor da so slovenski prvaki podpihnili, celo podkupili, z novci plačali narod, da je planil v turnarje. In kaj je bil nasledek tega njegovega kleveča? Stari, sivobrati želečarji, ki so vsi mokri prisopihali od janjske zmage, hripavo so zakričali doma nekoliko okrevavši: „Kranjec biti je sramota, a Slovenec biti infamija! Dr. Bleiweisa in dr. Kosto je treba obesiti, poprej ne bode mirú!“ Te izobražene besede so odmevale po ulicah in cestah, po krčmah in beznicah, kjer sta dva nemškutarja v Dežmanovem imenu šla ali sedela, s zobmi srdito skrapijate ter iz oči vsipaje iskre goreče jeze. A kader sta dr. Bleiweis in dr. Costa javno izrekla, da hočeta vse take obdolževalce tožiti, kako je bilo potem? Nemškutarji so rep med noge stisnili, in „Tagblatt“ je 26. maja pisal: mi tudi sodimo, da take neumne misli nikdo ne more verjeti, ker noben premišljen človek ne more meniti, da so izobraženi možje sposobni takih činov.“ A takoj potem „Tagblatt“ zopet na vse kriplje dokazuje, da sta junaški beg vendar zakrivila sam dr. Bleiweis in dr. Kosta, in to s prokletimi taborji, ktere sta óna (?) osnovala, ter na njih z dražljivimi govori ljudstvo ščula v Nemce in nemškutarčke, kajti na teh prokletih taborjih je zvedel jerhasti narod, da je samih Slovencev nad 1 milijon, a vseh Slovanov celo nad 80 milijonov pod božjim solncem. Tudi te uničevalne besede so odmevale iz plemenitih ust vsacega nemškutarja in iz junaških vrstic vseh nemških novin, ktere zdaj brez vse milosti zahtevajo, da je slovenske prvake treba kaznovati, dozdanje taborske govore preiskati, prihodnje taborje prepovedati itd.

Ne zažigajte poslopja, v katerem prebivate, da vam ne začne gorečih brun na glavo metati! Torej to je v nebo vpijoče hudodejstvo, trohlljive temnice, železja na roke in noge vredno delo, ako Slovenci uživamo pravico zakonitega zborovanja ter v teh zakonitih zbirališčih vpričo vladnega zastopnika narod politično izobražujemo? Torej to je izdajstvo, ako se našemu ljudstvu pové, koliko je slovske krvi na svetu, a to je pred Bogom in pred ljudmi velike nagrade in slave dostojno dejanje, ako Nemci po vsem svetu kriče o svojem nemškem „vaterlandu“, kterega tudi po slovanskih deželah iščejo, kakor bi slepe miši lovili. Kader v kranjskem deželnem zboru Anastazij Zelonec ali pa dunajska „Presse“ jokaje cvili, da je kranjska zemlja premalo ponemčena, takrat se od pravične jeze po grobéh obračajo vsi stari, v medvedjih kožah pokopani Cimbri in Tevtoni. Kader Dežman glupim neumnežem zvito dokazuje, da slovenstvo in naprdek slovske narodnosti po Kranjskem zatira obrt in zaslužek, ter izpodkova blagi mir, tedaj se z grmanske Valhale z velikim blagovoljstvom nanj ozirajo vsi stari, sivobrati nemški bogovi, junaki in junakinje, kajti velika ter pred nemškim bogom in pod nemškim solncem presveta misel je, da se mora „das ganze deutschland“ razprostrti dar do Adrije, zategadelj naj pade iz neba prokletje in kazen na vse taborje, kteri zahtevajo razdrobljeno slovensko zemljo združiti v eno celoto. „Tagblatt“ sicer često zakriči, da narodnosti nam nikdo ne jemlje, nikdo ne krati pravice našemu jeziku; a kader se oglasimo

da hočemo slovenščino imeti po uradovih in učilnicah, naglo se nam zavpije: to je „sprachenzwang!“ ter od veselja zatrepeče zopet vsa Grmanija od Réna do Visle.

Če ne odobravamo žalostnih dogodkov na Janjčem, vendar se ustavljamo Tagblattovim lažem, da meščan, zlasti nemškutar, že ne more uživati božje sape na kmetih in krasnega razgleda po deželi. Koliko meščanov brez skrbi gre iz mesta, kamor koli hoče! Da tudi nemškutarjem, ako politično ne demonstrujejo, nikdo ničesar ne prizadeva, to najbolje priča sam nemškutarski starejšina Dežman, ki je tolikokrat vso deželo križem premeril, pa vendar vselej prinesel cela rebra nazaj v Ljubljano. Ako „Tagblatt“ dokazuje, da praska na Janjčem je razbojniški napad, opominjamo samo to, da naši nasprotniki imajo o taci dogodbah dvojno mero, — z drugo merijo sebi, z drugo nam, po zlatem pravilu: duo cum faciant idem, non est idem. Koliko je tega, kar so bili šli mariborski čitalničarji na kmete? Ino kaj se jim je bilo zgodilo? To kar ljubljanskim turnarjem, samo da kranjskih kmetov nikdo ni podkupoval, a štajerskonemškutarska druhal je na cesti podkupljena v rednih četah stregla čitalničarje, po kterih je tako mahala, da so eni med njimi po 3—4 dni potlej ležali. A kako so o tem poročale nemške novine? „Presse“ ki nosi geslo: gleiches recht für alle,“ pripovedovala je ta čin z vidno zadovoljnostjo, kakor stvar, ktera drugače nikdar biti ne more, biti ne smé. A zdaj? Kako kričanje, preklinjanje, kak srd in hrup v nemškutarskem Izraelu! A ne samo hrup, nego obrekovanje in zapiranje nedolžnih ljudi, prelivanje nedolžne krvi, uboj in rane!

Mi se torej niti nečemo niti se ne moremo poprijeti načéla, po kterem se je Nemec od pamtveka bojeval s Slovanom, pravila namreč: „moč je nad pravico,“ kakor nam podtiče „Tagblatt,“ ker moč je v rokah naših nasprotnikov, kteri bi torej imeli radi tudi vso pravico. — A vendar hočemo po prigovoru: moja koča, moja svododa, v svoji deželi mir od tujcev in domačih odpadnikov, kteri naj ne pozabijo, da če niso še minoli, vendar skoraj minejo tisti časi, v kterih je vsak izobražen in neizobražen Nемеc naše rojake smel psovati: „kraingerischer hund“, ter naš jezik imenovati: „schweinesprache“; časi, v kterih je vsak sključen, krmežljiv penzionist, ki se nikjer ni boljše počutil nego pri nas, preklinjal, kadar ga je po nogah trgalo, našo deželo in ljudstvo, prah po naših cestah in sapo v našem zraku; časi, v kterih so celó nagi nemški glumači ali gledališki igralci in igralke zabavljali naši zemlji in ljudém, okoli kterih so potem vendar hodili radi v bogine prosit. To je znano vsem nam, ki smo imeli z njimi posel: znano gospodarjem, znano tergovcem, znano učencem, kteri morajo še zdaj poslušati profesorja Heinricha, ki našo deželo imenuje „schweineland,“ samega sebe pa „schweinehirt“, znano gostom ljubljanskih gostilnic, v kterih so zopet v zadnjih dnevih častniki naš narod imenovali „das feige Krainergesindel,“ znano hlapcem in deklam, kteri so služili pri nemških gospodarjih ali z nemškimi posli. Olikani apostoli nemške kulture! pustite neumno misel, da vi ste bogovi, a mi še menj od Hotentotov, mi nema živina. Ne mislite že, da je pol Nemca vredno desetih Slovencev, ter da je resnična vaša stara psovka: ein Krainer und noch einer sind erst keiner!

Listek.

En dan v Slovenski Bistrici.

(Dalje in konec.)

Ob šestih popoldne se je zbralo okoli 500—600 ljudi v jahališči, namreč dve tretjini ustavoljubnih, ostala tretjina pa radovedni hlapci in dekle iz mesta, kmetov prav malo. Z resnobnim obrazom je vihtil Brandstätter neki velik zvonec. Za Boga svetega, kje ste dobili ta burovž, ki je kakor nalašč narejen odganjati copernice in točo, ne pa za ravno tako maledga prvosednika, ka se ni vedelo, kdo zvoní, mož ali zvonec. Pa vendar, zvonec se je skazal koristnega, kajti hrup in nered je bil tak, da sem dolgo mislil, da ne bo mogoče govoriti. Le po neprestanem zvonjenji, sikanji in klici: still, tiho — se je toliko pomirilo, da je bilo mogoče predstavljati slabo vredjeno in še slabše izpeljano posnemanje slovenskih taborov. To se tudi samo ob sebi razume, gospodje še nobenega tabora videli niso, kako ga tedaj posnemati. Prva točka o zedinjeni Sloveniji — pardon o „raztrgatvi Štajarske,“ je napravila mnogo hrupa, pa veliko zarad tega, ker občinstvo v tem samo ni bilo enakih misli. Originalno je gotovo, kako je gospod Leitmaier stavil vprašanje: „Ali hočete Štajarci ostati ali pa Kranjci biti?“ To je ravno tako, kakor bi mi prašali: Gospodine Leitmaier, ali hočete Štajarec ostati ali adjunkt biti?

Smešno je bilo gledati, kako so pri resolucijah naši nemškutarčki roke vzdigovali. Ko so videli, da je le malo ljudstva, in še to tako mlačno, da pri taki soparici še roke vzdigniti noče, so si hitro pomagali in vsak je pri glasovanji vzdigal obe roki, pa da bi se to ne spoznalo, držal v eni roki klobuk, drugo pa prazno stegal. — Ne vemo ali je bila res pasivna opozicija ali le mlačnost, da je pri glasovanji za resolucijo komaj polovica vzdigavala roki, proti resoluciji pa nihče. Kmete pa smo slišali: „Pri moji duši, le roke ne vzdigniti, potem je že faleno.“

Ker se je bilo pri velicem hrupu, vednem zvonjenji in kričanju bati, da se vse resolucije ne bodo dokončale, govorilo se je jako hitro, in govorniki so drug drugemu stopali na pete. Temu je bilo pa nekaj tudi to vzrok, da se je govornikom jezik zapletal, in so časi celo obtičali, tako da sem slišal pri taki priliki, ko je govornik ravno prvi stavek zgovoril, a drugega najti ni mogel na papirji pred seboj (ker je bil menda s tujo roko pisan), da je debel nemškutar zdihnil: „Heilige Maria von Pontafel, hilf ihm!“ O drugi točki, o konkordatu je napenjal svoje sile Hammer-Purgstall brez posebne bistroumnosti, pa je tudi ni bilo treba. Resolucija je bila se ve da sprejeta pa besede „Concordatpratsch“ nikjer ni bilo slišati, pustimo jo temu, ki jo je znajdel kot šibole. Ko se je o tretji resoluciji profesor Rieck izkašljaj in rekel, da treba čitalnice, kolikor mogoče ovirati, nastopi prof. Marek, ki je hitro pokazal, da se s klasiki peča. Navel je Ezopovo basen o želvi in zajcu, in z veliko učestvostjo dokazoval, da se je zajec v postelj vlegel in smrčal, želva pa s svojim košem na hrbtu naprej kobacala in tako preje prišla na namenjeni cil, nego zajec. In tako je tudi z Nemci in Slovenci. Prof. Marek misli, da so Slovenci strašno delavni, da je tabor za taborom; kaj pa se če, gospod profesor, da se vozi sedaj že želva po velocipedu od tabora do tabora. Zajec je pač zajec, slasti sedaj ko se mu še tek ne pri vošči. Ker sta se Ezopova želva in zajec dalje pomikala, prišla sta naprej in privlekla tako kot „Vorspann“ gospod profesorjevo bistroumnost v staro Celje, kjer bo prihodnji shod, in tako je bil govor končan, kterega je Ezop, Bog mu grehe odpusti, zakrivil.

S tenkim glaskom nastopi še baron Hakelberg in pravi da poseda v reichsrathu, pa da je „Volksvertreter“ (?) Te novice se nismo nadejali. Davno je bil program že pri kraji, pa gospodom se je na zadnje hrup in krič tako priljubil, kakor mežnarju veliki zvon, in tega je bil menda kriv tudi le prvosednikov burovž. Zdaj stopi Brandstätter, zdaj Leitmaier, pa spet Hammer-Purgstall itd. na leco. Nazadnje je bil konec. Vsak se je oddahnil in bežal, z veselim srcem da je komedija pri kraji. Razgubila se je

Plemeniti Eybesfeld.

C. kr. deželni predsednik kranjski je izdal 29. maja t. l. nekakovšen manifest na prebivalce ljubljanske okolice in litijskega okraja. Našim bralcem je to uradno pismo menda še v spominu: priobčili smo ga v 64. štef. „Slov. Nar.“ Že takrat nas je peklo pod peresom, vendar smo prinesli pismo plemenitega Eybesfelda brez opombe, brez komentara. Pismo je bilo namenjeno pomirjenju, torej nismo hoteli že takrat kazati njegovih slabosti, dasiravno smo si še dandenes svesti, da ni zarad njega nobena žila mirneje bila. Pa naj bo tudi temu kakor hoče: denes ne motimo g. plemenitega Eybesfelda v njegovem pomirljivem poslu, ako si nekoliko ogledamo njegovo pismo. Kar je moglo storiti, je moralo že storiti in je denes le še zgodovinskega pomena. Tem manj smemo še zdaj o njem molčati, da se nam ne bi še kedaj očitalo: qui tacet, consentire videtur.

Gotovo ni nikogar med Slovenci, komur bi se ne ustrezalo, ako c. kr. deželni predsednik kranjski skuša pomiriti ljudstvo ljubljanske okolice ter litijskega okraja, ako mu kaže, da si s surovo silo ne bo drugzega pridobilo kakor svojo nesrečo, ako ga torej z njegovimi željami in tirjatvami zavrača na postavno pot. Vprašanje, veliko vprašanje pa je ali si je g. predsednik za svoje pomirjljive namene zbral prava sredstva? Psihologom hočemo prepusti, naj določijo ali je pomirjljivo, ako g. deželni predsednik če tudi iz najboljšega namena razkačenim samim tako ljubeznjivo opisuje ravno iste, zarad katerih je bilo ljudstvo tako razkačeno. Nam se nikakor se zdi pomirjljivo za kmete, ako g. predsednik jemlje turnarje pod svoje peruti in piše: „S sosednimi mestjani in lastnimi rojaki svojimi, kateri so k Vam prišli brez hude misli, z najmirnejšim namenom, da se med sabo razveselijo, ravnalo se je hudo in surovo, da je groza“, in ako že v prihodnjem stavku „krivcem“, kateri pa so po Eybesfeldovi stilizaciji samo kmetje, žuga z „ostrostjo postave vso in celo.“ Naj se že v tej zadevi motimo mi ali pa plemeniti Eybesfeld: pomota je odpustljiva, kajti samo psihologična! Za zdaj pa še trdimo, da ta dva stavka nista bila pomirjljiva.

Navedena Eybesfeldova stavka pa inata še drugo, veliko večo pomenljivost. Iz nju se jasno vidi, da prva politična oseba na Kranjskem poroča v smislu turnarske stranke, da je torej tako tudi poročala te dni, ko je bila v ta namen poklicana na Dunaj. Ker ni varno črešenj jesti z velikimi gospodi, naj zastduje ta opomba, kateri pridevamo odkritosrčno svarilo: Narodnjaki, pozor!

In še nekaj je kar moramo pristaviti stavku o „najmirnejših namerah turnarskih“ in o izletu, kakor za hoče nedolžno popisati plemeniti Eybesfeld. G. deželni predsednik kranjski ali je slabo opazoval, ali pa poče izrekat, ka se Slovincu v krivo in hudo tolmači, naj že „živio-“klice, ali naj nemškutarju stopa na pete, naj molči ali pa naj se oglaš, in da ljubljanski nemškutarji iz vsake malenkosti na strani slovenski vedo napraviti klado, nad katero naj bi se spodtaknila slovenska politika. Naj postrežemo z dvema izgledoma! Ko je bil prišel g. minister dr. Giskra v filharmonično društvo in pa v nemško gledišče ljubljansko iskat slovensko ljudstvo (!) in je bojda nad Dežmanom hotel studirati slovenski ljudski značaj (!!) in Kranjsko mišljenje (!!), najela je nemškutarska stranka nekatere fantalinčke, ki so podukaželjnemu ministru „živio-“klicali po ulicah. Najeti fantalinči so torej „živio-“klicali g. ministru, narod in ljudstvo pa je molčalo, saj tudi dr. Giskra ni bil prišel k njemu, ampak k svojim spoštovalcem v pevskem in glediščnem društvu. In kaj so potem nesramni pisaci v „Tagblattu“ in po dunajskih in drugih „verfassungsgrüne“ časnikih, celo v uradni „Laib. Ztg.“ naredili iz teh fantalinskih „živio-klicev!“ Rekalno in širokoustilo se je brez konca in nehanja, da je bilo to vesela politična demonstracija, da je slov. narod s svojimi klici podpiral politiko g. dr. Giskra in mu izrekal glasno zaupanje po mestnih ulicah, da torej vse ni res, kar tirjajo narodni zastopniki, da je narodna politika le izmišljija nekaterih fanatičnih častila-

hitro večina na dom, manjšina pa je tavalja iz krčme v krčmo in tako poganjala dan in temno noč. Ples, kise je napravil v kavarni, odlikoval se je z nekaterimi ljubeznivimi plesalkami, velikim hrumom, gostim prahom in splošnim neredom.

Tako je končal dan, kateremu so se delale grozne priprave, o katerem se je pisarilo in govorilo, da kaj tacega ni bilo in ne bo, kar Slovenska Bistrica stoji.

Prepričal me pa je ta dan, da je nemškutar v vsakem ozračji enak, namreč brezuspešen. Kmet se mu umika in ga celo črti. Čul sem kmete: Kaj pa ti postopači? Dokler se zbirajo le gospodje po mestih, za kmeta ne bo boljši. Prav pogosto pa se je slišalo: Mi smo Slovenci, nočemo biti Nemci.

Da se ta slovesni dan ni tako obuesel, kakor se je bilo nadejati, niso zakrivilo Bistričani, kajti vina in novcev so žrtovali prav obilo. Truda so pa imeli, da sem jih miloval. Odborniki so v potu svojih obrazov donášali jedi in pijače na mize, da se še sami niso utegnili okrepčati. Krivi so slabemu vspeha le prišlici in slovenski kmetje, prvi: da niso seboj pripeljali boljših govornikov, kaj pevec, več dobre, vesele volje in pa kar se je najbolj pogrešalo — več poslušalcev — publikum, drugič kmetje namreč, da je celo radovednežev malo med njimi.

O tem dnevu se sme pač reči, kakor tisti ki je prešiča strigel: Veliko vpitja, malo volne, ali pa veliko kokotanja, malo jaje.

Poslovil sem se drugo jutro in zapustil lepo Slovensko Bistrico. Akoravno sem se udeležil le protinarodne veselice, hvaležen sem in vesel, da sem le en dan bil v njenem ozidji, da sem pil imenitno, gostoljubno ponujano vino, da sem dvoranil zalim nemškutam, in pa da sem — spolniviš staro obljubo — v dveh listih dolgočasil blagovoljne bralce.

komnežev, za ktere narod noče vedeti itd. itd. Ravno isti priskutni prizorze je ponavljal, ko se je pri volitvi sedanjega mestnega župana v srenjski zbornici slišalo nekoliko „živio-“klicev, ktere si je bila hvale in kadila potrebna stranka ali najela ali pa vsaj naročila pri svojih ljudeh: zopet so nekteri živio-klice zadostili, da se je skušalo z vso sleparsko temeljitostjo dokazovati, ka so slovenski zastopniki pastirji brez črede in kakor se more ta stavek variirati in raztezati.

Vsak nemškutarček, ki se je kje na deželi napasel in napil, nazaj v Ljubljano prišedši ni hvalil slovenske gostoljubnosti, ampak zopet je zabavljal in govorjeno, pisano in tiskano modroval: „saj narod je dober, narod nas ima rad, narod je za nami, ko bi le teh narodnih sleparjev ne bilo!“ To in enako se zdaj že mnogo let med nami prakticira. Na Dunaji, kjer slov. narod poznao je ljubljanskega gledišča in kjer beró samo nasprotné časnike, verovalo se je nemškutarskemu humbugu, kar je v merodajnih krogih moralo škodovati narodni politiki; med slov. ljudstvom pa se je s časom tudi razvedelo, kakovšen popanc je iz njega med svetom naredil nemškutar.

Primerimo skušnje ravno imenovanih slučajev s turnarskim izletom. Miroljubni turnarji so se šli z revolverji, svinčeniimi bunkami in nemškimi simboli med slov. ljudstvo „razveljevati.“ Mislimo si, da je ljudstvo izlet celo ignoriralo, ali pa celo, da je pilo ponujeno mu vino. Kaj bi bil nasledek? G. Dežman bi bil 24. maja že tiskal članek: Risse unter den Nationalen! in široko in debelo lagal, kako krasno se je na kranjskih skalinah razvijala nemška zastava, kako rado je ljudstvo občevalo s turnarji, kako željno je požiralo njihove politične humbuge, kako je v razgovorih s kmeti zvedel, da ljudstvo noče niti zedinjenja Slovenije niti narodnih uradov, še manj pa šol, kako imen „Bleiweis“ etc. niti ne pozna, kako ljudstvo samo hrepeni po nemški „bildungi, fortschrittu, Dežmanu. In iz „Tagblattu“ bi bile šle te laži na Dunaj, kjer bi jih bili brali g. ministri in sklenili: „Nemštvo na Kranjskem je res važen faktor v avstrijskem ustavem življenji; torej ga je treba krepko podstaviti, zlasti ga braniti proti sanjarijam posameznih nezrelh prepapežejev, ki niso niti „verfassungsgrün.“ Gospodje, ki kričite nad slov. ljudstvom, ali ne vidite, da mu je samo dvojno vedenje na voljo dano: Ali prezira nemškutarske demonstracije, potem si kakor nas mnogoletne skušnje uče škoduje v političnem in narodnem obziru; ali pa jih surovo zavrne, potem ga zadene „ostrost postave vsa in cela.“

G. plemeniti Eybesfeld, deželni predsednik kranjski! Tak položaj se imenuje v sedanjem avstrijskem jeziku „zwangslage“ (posiljeno stanje). Ali ste to na Dunaji povedali, ali ste razložili, da slovenski narod mora potopiti se v Scilli, ako se hoče ogniti Karibdi! Na Dunaji vedó kaj je „zwangslage“ in gospodje, ki so se pri zeleni mizi tolikokrat zvijali nad svojo „zwangslage“ gotovo ne bi tako tolovajsko sodili Vovčjih in Jančjih dogdkov, ko bi vedeli, da se je slovenski narod enkrat na zeleni tratni zvijal v svojem „posiljenem stanji“. Dunajski gospodje bi bili tudi vedeli, da rešitve izviraajoče iz „posiljenega stanja“ niso najgladkejše in morebiti bi bili milostljiveje sodili o ljubljanski okolici, kakor ste sodili Vi v svojem oklicu! (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Ljubljane 4. junija [Izv. dop.] Kakor se čuje, pridejo vsi deležniki znane mnogo obdelane praske v sodniško preiskovanje, torej tudi oficirji, mestni svetovalci in nemški turnarji. Radovedni smo kako se bo preiskovanje vršilo. — Pri turnarkem begu iz Janč se je tje poslalo krdelo magjarskih vojakov. Kmetje, ki od tam v Ljubljano prihajajo, obnašanja in nrvnosti teh arpadskih sinov ne hvalijo posebno. — Okrajni predstojnik grof Auersperg je z župnikom Arko-m (ki je duhovnik Zavašnikove vrste) po bišah in shrambah hodil, to se vé, ko so že vojaki tam bili, in iskal tistega „pisma“ ki je iz Ljubljane prišlo ter 50 gld. za zastavo obetalo, kakor trde nemškutarji. Pisma ni našel nobenega, ker ga ni. — Ko so vojaki prišli, pobegnile so bile ženske z otroci v druge vasi. — Strah in trepet je v vsej litijski okolici bil velik. Delo stoji, živina se sama pase po senožetih. — Turnarska zastava je bila 26. maja najdena v grmovji nad Volovljem. — Zdaj stojé vojaki še v Litiji, v varstvo uradnikom. — Ko se je grof Auersperg čez Šmartno peljal, je neko zaklical: „naj živé Slovenci!“ Brž ga je ukazal blagi grofovski gospod vojakom obstopiti in si njegovo ime zaznamoval. Stavim, da bi bil grof vesel, ko bi bil oni klical: „Hudič vzemi Slovence.“ — Zdaj se je mir in pokoj zopet povrnil. — Mestni odbor je skrpal memorandum do vlade, v katerem je vse drugo, samo to ne, kar je potreba, povedano. Pri tej zadnji memorandumski seji mestnega zastopa so tirjali odborniki reči, da je misliti, da smo v „krähwinkelnu“, namreč: Pirker, Dežman in nekoliko tudi Keesbacher, da naj se odpravijo šolski učeniiki, kateri učence v narodnih rečeh dražijo. Ako se bo pa dogodilo to, bo mogel gospod učenik Pirker, Heinrich itd. prvi kopita pobrati, ker ravno njih pušice zadenejo. Nam bi bilo prav, ako bi se zgodilo po teh gospodov nasvetu, potem bi mi zopet do zaželenega miru prišli vsaj v šoli. Keesbacher se je o Slovincih silno jezil pri seji odborovi in želel je, da bi se vse ustanovilo v našem mestu za tužce, samo za narod nič. — Umrli je trgovec Marinschegg po dolgi hudi bolezni. Pisal se je on nekđaj Marinšek, bil je član narodne čitalnice in prvi domoljub pred nekaj leti. Ko je pa sprejel zveličanski poduk Dežmanov, je odpadel in postal hud in silovit nemškutar.

Iz Celja, 3. junija. [Izv. dop.] Tukajšnja nemškutarska stranka sama priznava, da protinaroden tabor „v porazumljenje s Slovinci!“ (sit venia verbis) ni nikakega vspeha imel, ne samo, da je kakti malo obiskani celo fiasko naredil, nego sami izrekajo, da še govorniki poskusili niso v porazumljenje eno besedico pregovoriti, eno točko našega programa, kterega bi nam „dovoliti“ hoteli, v preteht vzeti, ako ni delovanje za porazumljenje to, če se narod psuje, če se mu očita, da nema tiste izobraženosti, katero bi

imeti moral, da bi vodstvo v svoji deželi v roke dobil, in da je tedaj nemška hegemonija nad nami sploh blažena. V obče je smešno, o taborih od protinarodnih mož na Slovenskem narejenih govoriti, kateri si za namen stavljajo, s Slovenci, kateri svoje pravo tirjajo, se sporazumeti. Sicer, kdo ste Vi novi taboriti na slovenski deželi. Z vašo staro arogancijo kričite: „pridite Slovenci, mi hočemo spet v miru živeti, mi bomo se pogovorili, in mi smo pripravni Vam pravične koncesije dati?“ Kdo je vam dal oblast nam kaj pouditi, „dozvoliti?“ Naši tabori so izrekli naše želje, naše tirjanje, naši tabori veljajo narodu in pa vladi, ter uradnikom. Od vlade tirjamo mi naše pravice, od uradnikov pa, da jih spoštujejo, s Slovenci ravnopravno ravnajo, njim pravični postanejo. S takimi tabori, kakor jih je protinarodna stranka zdaj nakanila v večih krajih na Slovenskem napraviti, mi nemamo nikakega pogovora. Sporazumljenje z nemškutarji obstoji v tem, da se na Slovenskem vodstvu Slovencev podvržejo, in se s tem zadovoljijo, kar mi jim na podlagi ravnopravnosti dozvolimo; ne pa, kakor še oni vedno arogantno kričijo: mi bomo Vam koncesije dali.“ Edini pomen bi tak tabor na spodnjem Štajerskem imel, če bi ga uradniki med seboj naredili, narodne može povabili in rekli: zdaj je naša volja, da bomo začeli slovenski uradovati. Le s takimi „koncesijami“ bi se mi zadostili! Druge koncesije, katere bi nam usnarjji, krojači itd. dati zamogli, obstojé v tem, da nam dobre podplate, lepe hlače naredijo, za to pa jim damo naše dobre denarje. Ali da še bomo na take uradniške tabore dolgo čakati morali, to je očevidno. Naj le pride eden v uradnijo, in naj zahteva, da se ž njim zapisnik naj slovenski napravi, ker se on drugega jezika ni naučil, kakor slovenskega, in ker to on po postavi svobodno zahteva, te bode sirota slovenska slišal, kako ga bode star birokrat, — ali če je tudi mlad, vse eno — zavrnil. Taka razkačenost med uradniki nad slovenskimi tirjatvami še ni vladala, kakor sedaj, in hvala Bogu, da še nismo v Ogrsko, in das land der freiheit und der — prügel inkorporirani, marsikteri kmet bi si slovensko pismo z leskovicno na lastnem pergamentu pisano domu nesel. Pri naših uradnikih ravnopravnost v tem obstoji, da tisti Slovencec, kateri nemški zna, nema pravice tirjati, da bi se z njim slovenski uradovalo! — Tako stoji z ravnopravnostjo v Avstriji, pod ščitom drž. osnovne ustave, katero so nemški liberalci v Slovenski Bistrici nazočim tako hvalili in priporočali: tako spoštujejo državni uradniki državne postave in zaukaze viših sodnij, da se ima s slovenskimi strankami slovenski uradovati. Mi bi svobodno pričakovali, da bi uradniki bili izvršitelji postav, ali ravno narobe je; oni so ravno naši najhujši protivniki tistim postavam, katere nam bar na papirju naše pravo garantirajo. Viši uradnik je pred bistriškim taborom drugemu kateri je željo izrekel, da bi se s Slovenci sporazumeli, djal: „kaj, s totimi razbojniki, (räubergerindel), postreliti je!“ Če se kateri od narodnih uradnikov kakor prost objektivni gledalec narodnega tabora vdeleži, je velik hrup; vse ga ima za izdajalca, za protivnika vlade in vladnega sistema. In če tudi mirno v mestu pri svoji delavni mizi ostane, kader ljudstvo na deželi taboruje, vendar ne sme prav na ulico, s prtom se na njega kaže in govori: tudi ta je eden tistih nezvestih, kateri to misli, o čem se sedaj na taboru govori, kar ljudstvo tam enoglasno zahteva. Nemški privrženci pa se svobodno kakor prvi faktorji vdeležujejo pri vseh protinarodnih naredbah, če le morejo kaj pripomoči, kjer se pravičnim tirjatvam ljudstva oponira, in če se tudi predrzne reči, da dela za sporazumljenje med nemškutarji in slovensko stranko. V prvi vrsti med temi stoji tukajšnji pristav, dr. Leitmajer, predsednik v kasini, kakor tudi predsednik „ustavnega“ društva, ta neogibljiv govornik, kateri je celo bolan, če pri vsakem shodu najmanj sedemkrat ne govori, in kateri se je tudi toliko slovenskega jezika privadil, da zna slovenskemu ljudstvu prah v oči metati. On je celi teden po Gračcu in Mariboru ljudi lovil, da bi jih v slov. Bistrico peljal, ali vsepa je malo imel, kakor tudi pri tolmačenji nemških govorov ni več sreče imel, ker slovenskega ljudstva ni bilo, in zbrani Nemci ga niso razumeli, tedaj so njegovi govori le za to bili, da je ta gospod govoril, in to njemu zadostuje. Ne moremo se tedaj čuditi, če ljudstvo takim možem ne zaupa in se tabora ne vdeležuje, kateri si je vzel za namen, narodu oponirati, ga javno diskreditirati. Vi gospod doktor pa ste morda sami prepričani, da vsikdar samo v zrak govorite, če tudi slovenski govorite — tam kjer Slovencev ni. — Naj mlajši govornik na starih nogah, najnovejša korifeja na političnem protinarodnem polju pa je bil g. Marek, gimn. prof. v Celji, Čeh po rodu kateri je pred nekaterimi leti v šoli Slovencev pravil: „Ostanite, kar ste, pošteni možji svojega naroda, kakor jaz vsikdar Čeh ostati hočem, kjer bom“, kateri pa zdaj le o „naši nemški kulturi“ govori, o veliki stopnji, katero je našo nemško ljudstvo nad drugimi narodi dospelo, in da le edini nemški narod v svoji omiki napreduje, vsi drugi pa grejo nazaj. Tudi ta gospod sicer seroglav, ali v vsem svojem obnašanji mlad dečko, kateri je letos prvokrat v „ustavnem“ društvu javno govoril, in od tistega časa na tisti manjji trpi, kakor g. dr. Leitmajer, in o katerem že celo tukajšnji nemškutarji pravijo, da jim je predebelo, kakor on v „ustavnem“ društvu v svojih govorih Slovence napada. On si je nakanil, v porazumljenje s Slovenci na bistriškem taboru govoriti. Kako je on to storil, smo v časnikih čitali. Kak nagib pa je on v svojem govoru imel, to on v Celji vsakemu pové, kdor ga slišati hoče: „Ich habe die Slovenen gehörig erniedrigt“. Nesramno je od Vas gospod profesor, če je parola vašega delovanja, tisto ljudstvo znižati, katerega otroke Vi učite. Če Vam ni ljudstvo všeč, med katero ste prišli, je bolje, da odidete, sicer pa Vam je dana priložnost, da ga bolje podučite. Ker se je Vaš govor dopadel, že vemo pred kom ste govorili: pred stranko, kateri je vsak liberalci, kdor zna dobro nad Slovence udrihati. Za tega delj pa tudi Vaš govor nam toliko kakor nič škoduje. — Ali ne ve g. Marek, da je med dijaki tukajšnje gimnazije še le komaj vsak osmi dijak nemške krvi, in da so drugi učenci sini našega naroda? Ali ne ve, da še so ti nemški dijaki, kateri niso sini uradnikov, splašeni od drugih gimnazij, kateri so tukaj le refugium peccatorum našli, in zdaj hočejo oni tukaj dominirati nad dijaki našega naroda, naše slovenske dežele? profesorji pa iz teh izvržencev hote dokazovati, da je

gimnazija nemška, in da je tedaj tudi dežela nemška, ker nemške sine v šolo pošilja! Kako se slaga tedaj to z besedami g. Mareka, da bodemo mi le tedaj voditelji in vladalci v naši domovini, če bomo tisto stopinjo omike dospeli, kakor nemški?

In se naša mladina ne uči tako dobro in še bolje, kakor vaši nemški izpahnjenci, in ne bodo zrasli tedaj iz njih tako omikani možje, kakor iz vaših nemških; in če je temu tako, ni tedaj velika večina izobraženega ljudstva naša? Čegavo naj bo torej po Vašem pravilu tudi vodstvo? Razkačenost slovenskih dijakov proti svojim nemškim profesorjem je velika, in tudi po tem pravična. Kako spoštovanje, kako ljubezen in zaupost bi tudi morala naša mladina proti svojim učiteljem imeti, če vidi, kako razžaljena je od svojih zvanjskih učiteljev, kateri so se se pripisili ker na nemškem ni bilo za njih prostora, za njihovo osko pamet ne kruha. Da bi vi, g. Marek v vašo česko domovino, med vašo žlahto, ktera je, kakor je meni dobro znano, vrlo narodna, prišli, in tam sedanja vaša pravila razvijali, jaz mislim, bi pač malo spoštovanja našli, isto se bode vašemu delovanju tudi tukaj primerilo, ker ste za voljo tega sem pobegnili, da si tukaj prizadevate, našo mladino narodu izneveriti, v javnih govorih pa kričite, da Slovenci nimajo izobraženega ljudstva, akoravno vi večidel same Slovence podučujete. Ako je kdo v protislovji s seboj, potem ste Vi, g. Marek, če ima kdo večino v svojem krogu proti sebi, potem imate jo Vi, g. profesor, če kdo svoje ljudi razžali, po tem to Vi, g. profesor delate, če rečete, da iz slovenskega dijaka nikdar ne bo omikan človek nego samo iz vaše nemške trohice. Sicer taki tabori na Slovenskem bez Slovencev bodo nam malo škodili. Koliko kmetov je bilo, nevem, da jih dosti ni bilo, je znano, in da še ti iz prepričanja se niso udeležili, se vidi iz tega, da je tukaj v nekem bližjem trgu Prus tri kmete po 5 gl. kupil, da so se v slov. Bistrico peljali, ali še med temi se eden ni peljal, nego svoj petak rajši doma potrošil. Tako se je morda tudi v drugih krajih godilo. Ali v Celji pri prihodnem nakanjenem. shodu še to ne bo pomagalo, in tiste kmete bodo si v Septembru lahko na prste prešteli, kateri jim se bodo iz tukajšnje okolice pridružili, ako si jih spet od drugih krajev ne „naročijo“.

Iz Ptujca, 21. maja.* [Izv. dop.] Včeraj je bil v narodni čitalnici vesel večer. Po volitvi novega predsednika in odbora, ki se je predpoldne vršila, so nas zvečer razveselili štirje mariborski pevci. Njih izurjeno in navdušeno petje je obilo zbranim čitalničarjem jako dopalo.

Ko se je večernica s petjem začela, prišli ste na vrsto dve vesele igri: „Ultra“ in „Bog vas sprejmi.“ Igralci in igralke so izvrstno rešili svojo nalogo, zato je pa razveseljeno občinstvo tudi se jim zahvalilo s srčnimi „živio“-klici in z obilim ploskanjem. Posebno pa so dopadle gospodičini Ernestina Kranjčeva (Zalka) in Tereza Marnova (Ljudmila), ki ste pokazali, kako prijeten je slovenski književni jezik, ako ga govornik dobro, čisto in razumljivo izgovarja.

Dne 18. aprila t. l. se je igrala igra „Na mostu“; 24. junija pa pride na oder: „Detelja.“ Čitalnica misli potem tako napredovati, da bi se redoma vsak mesec ena igra spravila na oder. Iz tega se vidi, da čitalnica Ptujca ima voljo in skrb, da zadostuje željam svojih častitih članov; ker pa je že zdaj po letu, kader društveno življenje povsod bolj miruje, toliko storila, je še večega razvitka in širšega programa za zimske čase pričakovati. Največi križ ima društvo s pevci, katerim še za denar ne more dobrega vodja dobiti; pa tudi v tem obziru pričakujemo, da bo društvena čut premogla osebne nagibe. Lepa hvala Mariborskim pevcem in vsem gledališčnim igralcem in zalim igralkam; živili!

Iz Ptujске okolice, 5. junija. [Izv. dop.] Nemci prebirajo zdaj v „Tagesposti“ itd., kako so se veselili v Slov. Bistrici; marsikteremu njegov lasten govor bolj dopade, kader ga tu bere, nego je dopal drugim, ko ga je v občnem (!) zboru bral. Tudi mi smo brali, ne govore, ampak vabilni list, pisan od deželnega poslanca iz Slovenskih krajev, ki vzroke v povabilu razlaga, zakaj je odbor izvolil ravno Slov. Bistrico za mesto liberalne agitacije? V tem mestu je slaviti rogovilež dr. Vošnjak; pred njegovim nosom mu jo hočemo zakaditi in kazati, da, da . . . in so pokazali, da jim pohorski vince daje umetno navdušenost, ki jim je hilo dobrovoljni surogat za narodno navdušenost, katero le po imenu poznajo.

Vesnilo me je pa to vabilno pismo, veseli me tudi, da so Nemci ravno v Slov. Bistrici eden drugega spoznavali. To daje namreč sila veliko čast našemu vrlemu poslancu gosp. dr. Vošnjaku.

Pa ta „volksversammlung-a“ je kaj smešna; pridejo od vseh vetrov in zbirajo svoj „volk“, a pred slovenskim narodom se pa bojijo; poskrili so se torej in pozaprlji v „reitschule“, ter so sami počasi toliko pohorske navdušenosti si nabrali, da so korajžo dobili eden drugemu praviti, zdaj smo mi „volk“. — Kako se nasproti temu slovenski tabori zaupljivo pod milim nebom smejejo! Govorniki se ne bojijo gromenja neštevilne množine, ker to gromenje ni gromenje kopit husarskih šarcev ali vojaškega bobna; to gromenje so živio-klici, ki se razlegajo po celi Sloveniji, ne pa le po bistriški „reitschule“. Hvala Ti torej, dragi naš poslanec slov. Bistriški, da si že Nemce tako prestrašil, in da si jim priložnost dal, se na slovenski zemlji tako blamirati!

Iz Trsta 2. junija. — [Izv. dop.] Včeraj je gospod Nabrgoj v seji govoril o vpeljavi slovenskega jezika v uradnijo. Kot zastopnik okolice priporočuje mestnemu županu, opirajé se na njegov manifest, — v katerem je pri nastopu županstva zagotovil vsem srejnjanom kar jim gre, — naj se pri uradnem občevanji z okolico v poštev jemlje §. 19. državnih osnovnih postav, ter se uradna pisma okoličanom pošiljajo v slovenskem jeziku. Vedenje mestnega svetovalstva proti okolici je bilo do zdaj krivično. V ustavni državi imamo vsi enake pravice, ki morajo tudi veljati za tržaške Slovence. Do zdaj je ravnal magistrat z okoličani, kakor svoje dni plemenitaši s suznjimi kmeti; absolutizem, ki je vladal dosihdob, mora nehati, inaiči je sprava med okličani in mestom nemogoča. — Županu na tako važno prašanje ni

* Po naključbi zakasnjeno.

mogoče odgovoriti, a obljubi odgovor v bližnji seji. Dasiravno že po stari navadi v uradih sploh vlada laški jezik in je teško prezirati načela, ki se naslanjajo na historične pravice, hoče predlog na drobno prevdariti in ako je res tako važen, kakor se dozdeva interpellantu, obljubi, biti si v tem obziru v svesti svoje dolžnosti. — Gosp. podžupanu Hermetu Nabergojev predlog nikakor ni po vseči, in misli, da bi bilo potrebno, interpellanta zavrniti na dnevni red. Da se Nabergoj vede kot zastopnik cele okolice, ne dopada se Hermetu; on ima le pravico, govoriti za svoj volilni okraj, s tem pa, da govori v imenu okolice, si nasiljuje mandat, do kterega nima niti najmanjše pravice. (?) Nihče ne more trditi, da bi magistrat ne ravnal v smislu ustave za mesto tržaško. Gosp. interpellant tukaj govori o pravicah in po takem zamenjava pravico s privilegiji. Okolica naj meni nič tebi nič ne prezira stoletnih zgodovinskih pravic mesta, in naj ne misli, se znesti v nepomenljivi majšini čez večino, tem manj, ker je zunajno prizadevanje okoličane k tem neopravičenim zahtevam spodbudilo (sic!)

Tako mislijo o naših najnujnejših zadevah mestni očetje, mi pa že vemo, česar imamo od njih pričakovati, pa naj se za zdaj potolažijo s tem, da ne nehajo trkati, dokler se nam ne odpro vrata pravice.

Štirski polk Hartung zapustil nas je v soboto Trst, preselivši se v Zader. V Trstu ostanejo vrli slovenski Štajerci vedno v blagem spominu, povsod se čuje, da še tako mirnega polka tukaj ni bilo; polna tri leta svojega bivanja v Trstu med njimi in prebivalci ni prišlo do nobenega razsajanja ali tepeža, kar se je pri prejšnjih posadkah pogostoma ponavljalo.

Iz Hrvaškega. 4. junija. [Izv. dop.] Dozvolite mi, da denes svoj dopis začnem s sledečo priliko. Enkrat je živel en skoz in skoz pošten in pravičen mož. Imel je lepa posestva. Kamor je pogledal, povsod je bilo vsega zadosti. Mirno, zadovoljno in srečno je živel s svojo družino, pa se ni brigal zato, kaj drugi njegovi sosedje počenjajo. Pregovor pravi: ni hujega vjeda od zlobnega sosedja. Takega zlobnega sosedja imel je tudi naš pravični mož, in to je bila njegova nesreča. Z nevoščljivim in zavidnim očesom je gledal zloben sosed srečo in blagostanje in zadovoljnost našega moža, in nazadnje je iz njegovega zavida in iz njegove nevoščljivosti taka strast izrasla, da se mu je celo v njegovem črnem srci po sosedovi lastnini polakomilo. Šel je pred sodnijo, pa pravdo vzdignil proti našemu možu, češ, da je vse posestvo, ki ga ima, njegovo. Naš mož se je branil tega napada z vsemi postavnimi sredstvi. Njegov zlobni sosed je pa po vsakoršnih zvijačah, po lažeh, po krivičnih pričah, po podkupljenji sodnikov in po drugih nepoštenih potih in sredstvih pravdo nazadnje vendar-le dobil. Ko je videl naš pravični mož kaka krivica se mu je bila storila, je rekel in djal: kako si hočem pomagati? pravica je umrla, resnici so pa oči izkopali! — Na ravno tak krivičen način smo mi Hrvati našo politično pravdo, ki so jo Magjari proti nam nategnili, zgubili. Proti vam Slovencem so Dunajski centralisti enako pravdo nategnili, in če ne bodete bolj pozorni na vse strani, kakor smo mi bili, jo bodete na isti način zgubili, kakor smo mi svojo zgubili. — Mesto zadavljenega „N. Pozora“ dobivajo pri nas njegovi naročniki „Zukunft“, pa že se čuje, da se hoče tudi „Zukunft“ postdebit vzklatiti. Za „Zukunft-i“ pride ne mara red na „Politiko“, potem na „Reformo“, in tako nadalje, in tako naprej. Rauchizmus hoče na tak način vso cislajtansko časnikarstvo terorizovati. Naše domačo novinarstvo piše zdaj v stilu, v katerem piše Bosna, ki pod nadzorništvom Osman paše v Sarajevu izhaja, ki vsaki dan zvesto pové, kaj je presvitli paša za zajutrek povžiti blagovovlil in enake za celi narod važne, in za deželo blagonosne stvari. Čestitajte nam!

Iz Dunaja. 6. jul. H. G. [Izv. dop.] V politično tako suhih časih, kakor so zdanji, videti je, da je tepež na Jančjem tukajšnjim vladnim in nevladnim časopisom ravno prav prišel. Vsak je slovensko surovost v dveh, treh dolžih člankih premlel. Pisal sem vam v zadnjič zapovedek [posameznih člankov v tukajšnjih nemških listih. Čez tri ali štiri dni potem smo imeli priliko ravno tako dolge in ravno tako hudobne stvari brati, kako je „druga narodnost na Kranjskem“ pred slovenskimi husiti v smrti nevarnosti in kako naj vlada slovenskim ščuvajem ostre zobé pokaže. — V javnem mnenju tukajšem je mnogo koristilo pojasnavanje, ki ka je o tem prinašalo vse slovensko časopisje, posebno pa ono v nemškem jeziku n. pr. „Politik.“ Sicer pa nam ni treba biti ležeče na tistem javnem mnenju in na vsacemu podkupljenemu peresu veruje. — Deželni prezident ljubljanski, Konrad, je menda denes prišel sem, po ministerstvu poklican. V vladnih krogih se boje misli vlišati javk nemških klicev po policiji, ter vajeti na Slovenskem ostro napeti. Ministerstvu blizu stoječa „N. f. P.“ pravi denes, da se bodo vsi tabori prepovedali, da bodo na Kanjsko prišle nove uradne metlje, t. j. novi uradniki v ljubljansko namestništvo. V šolskih rečeh bode dobil referat mož „brez klerikalnih vplivov.“ — Tako ve „N. f. P.“ povedati. Da bi vendar tem nemškim modrijanom enkrat mrena z oči padla in bi videli stvar kakor je, da namreč narodnostno vprašanje mora se ločiti od klerikalnega. Pa saj menda vedó in vidijo, samo nočejo. — Namestni kralj egiptovski je zdaj tukaj. Dunajski publikum, „velicim“ gospodom nasproti servilno uljudna drhal, preži povsod, kjer bi se ta vasal turškega sultana dal videti. Časopisni fantalini tekajo povsod okoli, kjer ga čutijo, da bi kaj zanimljivega mogli o njem povedati. Sicer pa tega Turka jako fetirajo tukaj.

Politični razgled.

Ministerstvo je izdelalo nasvet, naj se častnikom pomnoži plačilo in bo avoj nasvet pred delegacijami zagovarjalo. Upati je, da se nasvet potrdi. Kader prosimo, naj se našim ljudskim učiteljem izboljša plača, dobivamo odgovor, naj jo izboljšajo deželni zbori: ministerstvo je samo principijalno za izboljšanje. Da, ko bi učitelji mogli od principov živeti, in ko bi zadostilo, ako principijalno vemo, da je ljudstvu omike bolj treba, kakor sabelj.

Državni zakonski list oglašá novo postavo o zemljiščnem davku in še mnogo drugih, ki pa ne bodo tako „svobodno“ segale v žep avstrijskih držaljavnov.

O vladnih „padarjih“, kteri hočejo nezdravo telo avstrijskega telesa ozdraviti, ne s tem da bi prave vzroke nezadoljnosti odpravili (ravnopravnost v političnih in narodnih rečeh nasvetovali), temuč hočejo le na krvi puščati narodom, pravi praška „Politik“ dobro, da posegajo po starem, ničvrednem in škodljivem zdravilu: „po sili, izrednem stauji, po orožji. Zgodovina vseh časov in vseh narodov je pokazala, da ti pomočki nasprotné učinke imajo. Vendar kriči dunajsko novinarstvo slovenskim kmetom na Jančjem nasproti: „Le še več sile, strune še bolj napeti! Še več energije. Le po njih, po nezadovoljnejših, ječe napolniti; „vodnike“ zgrabiti in neškodljive storiti, vojaške guvernere postaviti, bajonetu prostor, in če vse ne pomaga — v božjem imenu, sekati, udariti, streljati. Husa!“ Zares bolje se ne mški liberalizem, kakor se zdaj v Avstriji proti slovanstvu šopiri, ne da opisati.

V česdem deželnem zboru bo gotovo najmanj 85 sedežev ostalo praznih. Vlada je v velikih zadregah, kaj jej je storiti ker dobro vé, da z novimi volitvami tú nič ne opravi. „Deb.“ svetuje, naj bi se začelo po Rauchovo vladati na Českem! Klasične prijatelje si res plačuje ministerstvo, Rauchova sistema na Českem in nove blamaže za vlado to je eno in isto.

Iz Brna se naznanja eksces delavcev, ki so — bilo jih je bojda 3000 — nekemu fabrikantu potrli okna. Če bo tako šlo, bodo morali ljubljanski husarji kmalu iti na Moravsko — kuretino lovit.

Nemški časniki so dobili zadnje dni zopet lep predmet za uvodne članke. Škofa linškega, g. J. Rudigiera so zaradi nekega pastirskega lista z briči tirali pred sodnijo, ker prostovoljno ni hotel pred svetno postavo. Nemškutarstvo veselje je vselej tam, kjer se kažejo bajoneti, briči, kanoni in ječe. De gustibus non est disputandum!

V ogerskem zboru je srbski general Stratimirovič stavlil predlog, naj se v adresi do kralja želja izgovori, da se pod turškim gospodstvom zdihujočim vzhodnim Slovanom od avstrijske strani nobene ovire ne stavi do osvobodjenja od Turkov, t. j. da se Avstrija - Ogerska nikakor ne meša v vsodno vprašanje. Predlog je se ve da padel. Pa višim krogom je bil jako nepovoljen, ker je bil stavljen ravno zdaj ko imajo [na Dunaji velicega turškega gosta, egiptovskega kralja, kot naj boljšega prijatelja v postrežbi.

„Neuer freier Lloyd“ se zove v nemškem jeziku izdavan list ogerske levice. Kakor je videti, bo list krepko zajemal v opoziciji. Že v prvih listih piše iz Hrvaške, da je sprava posiljena, da so hrvaški poslanci drhal častilakomnih in sebičnih koristolovnežev in odpadence različnih strank; novi časnik toži zaradi tega, da se je zadržal „Novi Pozor“, vladni se očita, da pod Bachom ni bilo hujega spijonstva v deželi itd. itd. Res samo krasni svetovi avstrijske svobode, ki bodo zlasti zato nevsječni, ker jih bo svet zvedel v nemškem jeziku. Za nekaj je vendar enkrat dober ta jezik.

Deak je izdelal memorandum, kako naj se reši reško vprašanje. Hrvaški poslanci hočejo Deakovo delo razmišljevati.

Španski časniki tirjajo, naj se ondotno ministerstvo sestavi iz izvrstnih privržencev vseh strank, ne pa samo izmed Primovih prijateljev.

Razne stvari.

* (Iz Gradca) se nam piše: Kakor graški časopisi vedo povedati, je nek prof. Marek iz Celja, rojen Čeh v Slov. Bistrici veliko prazne slame zoper Slovence mlati. Ni čuda! Ta gospod že kdaj ni vedel drugega govoriti kakor o slami. Če se dijakom hoče dobroga in prijaznega skazati, jim pa začne priliko pripovedovati, ki je znana po besedah: „seno — slama, seno — slama.“ Dijaki se seveda prav debelo smejo — učiteljevi modrosti, nikar ne šali. Kako dolgo je za zadnji govor v Bistrici seno in slamo si na noge vezal, gotovo sam naj bolje vé. Slovensko ljudstvo mu je bilo „gutmüthig“, ali voditelj, ti se mu šo v spodtiko! Oj velikani modrosti, tega pa ne pomisliš, da volk, ki če čredo poškodovati, ima še prej s pastirji račun in opravke. — Slovenska beseda bode v prvi polovici tega meseca v puntigamski dvorani beseda napravila na čast vladike Strossmajerja. Tudi je pri zadnji glavni skupščini Strossmajer za častnega uda imenovan.

* (Darvinova hipoteza na mariborski gimnaziji) O tej zadevi imamo še dostaviti: V sled članka pisanega v graškem „Volksbl.“ čes, da prof. naravoslovja na tukajšnji gimnaziji priporoča svojim študentom Darvinovo teorijo, poz vedal je g. ravnatelj po dotičnih razredih, kako in kaj, in se prepričal, da je g. profesor R. sicer res razlagal Darvinovo teorijo, o kateri je tolikokrat brati in čuti, a razlagal le kot hipotezo, in jo nikakor ne priporočal. Po tem takem je bilo samo ob sebi „preiskovanja“ konec. Prof. R. se je od strani voditelja le opomnil, naj pri svojem predavanju skrbno pazi na ona postavná določila, ki nalagajo vsem po avstrijskih gimnazijah učícím profesorjem, naj strinjajo vse učne predmete z idejami vere in npravnosti, ki ste jim skupno središče.

* (Polk Thun-Hohenstein) je na svoji poti v Zader dospelši na mariborski kolodvor, kakor na komando trikrat navdušeno zavriskal „Živili Slovenci!“ Na kolodvoru zbrani nemškutarji so se jeli razgovarjat takoj o sodnjem dnevu. Živili hrabri Srbi!

Dunajska borza od 7. junija.

Enotni drž. dolg v bankovcih 62 fl. 40 kr.	Kreditne akcija 296 fl. 60 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. — fl. —	London 124 fl. 40 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 70 fl. 50 kr.	Srebro 121 fl. 75 kr.
1860 drž. posojilo 104 fl. 60 kr.	Cekini 5 fl. 75 kr.
Akcije narod. banke 752 fl. — kr.	